

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČAR

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno Din 12.—.

Svoje zahteve uveljavijo železničarji le
v enotni, razredno-zavedni organizaciji.

ništvo Ljubljana.
za stanovanjska hiša,
svoje rokopisi.

LETO I.

LJUBLJANA, dne 25. avgusta 1924.

ŠTEV. 2.

Železniškemu delavstvu.

Upravi na eni strani in kategorijskim organizacijam je uspelo delavce zapeljati na napačno pot in odvrti njih pozornost od stvari, ki se pripravljajo in so za celokupno delavstvo eminentne važnosti. — Kamor prideš med delavce, slišiš le debato o prevedbi na urne plače, pritožbe čez prevedbo, pritožbe čez pristranosti načelnikov, slišiš povsod le razgovore o sedanjosti, na prihodnost pa vse pozablja, dasi bi morali vsi vedeti, da bo ravno za delavstvo prihodnost vroča in polna hudih bojev.

Pet let že živi delavstvo v Jugoslaviji v neurejenih razmerah, kar si je priborilo leta 1919/1920, je izgubilo polagoma po neuspeli stavki. Deževale so vedno nove neredbe, dokler niso pričakali začasnega pravilnika z njegovimi zloglasnimi členi o delavcih z težjo in lažjo službo. Nastavljeni so dobili reakcionarno pragmatiko ter se pripravljajo sedaj na revizijo te pragmatike. In delavci? Ali hočete še naprej živeti v neurejenih razmerah, ko se vas lahko vsak dan vrže na cesto, ali se hočete pustiti še vedno izrabljati od delodajalca, ki ima proste roke, ker ni vezan na noben zakon.

Velik napad se pripravlja na vas. Člen 6. nove službene pragmatike uvršča delavstvo med »pomožno osebje« in dá ministru proste roke, da predpiše po zaslišanju ministrskega sveta pravilnik, s katerim se regulirajo plače in ostala službena razmerja delavskega osebja.

Torej po petih letih brezpravja naj se to brezpravje nadaljša še naprej, da bo mogla uprava delavstvo še bolj izmzgavati in ga popolnoma uničiti. — Uprava se ne boji nastavljenec, ker jih po dosedanjih izkušnjah upravičeno ne smatra več za borbene, boji pa se kompaktnega delavstva ter si hoče glede

njega pridržati proste roke. — Dobro vemo, da danes minister pravilnik izda, jutri ga lahko zopet razveljavi, ker vsi pravilniki so le cunjia, ki se jo lahko vedno vrže proč. In v tem tiči ravno ost vsega napada proti delavcem. Parlament naj ne odločuje nič v delavskem vprašanju, delavski red naj se ne zakoniti, ker zakon more zopet spremeniti edino le parlament. Tega se pa kapitalizem boji, ker je zapazil v poslanskih vrstah preorientacijo na levo in bi parlament lahko sprejel za delavstvo ugoden zakon; zato diktira kapitalizem, da naj se delavsko vprašanje regulira z neredbo, ki jo lahko delodajalec vsak dan pohodi in prekliče.

Delavci na železnicah! Vaša zahteva je, da se še v tem zasenjanju parlamenta zakoniti delavski red, kot ga boste izdelali vi sporazumno z razrednimi strokovnimi organizacijami. S tem naj se vam za stalno zagantirajo poštene plače, nastavitev, starostno in bolniško zavarovanje, zaupniški aparat in sploh vse pravice, ki so za vas eminentne važnosti.

Zakon o državnem prometnem osebju izrecno predvideva, da veljajo gotovi členi tudi za delavsko osebje. Izvajajo pa se samo členi, ki so delavstvu v škodo, dočim se člen 10. zakona in uredba o razvrstitvi uslužbencev državnih prometnih naprav ne upoštevata, ki predvidevata nastavitev obrtnikov in ostalega reguliranega kvalificiranega delavskega osebja.

Delavstvo, stoj na braniku, da boš odbilo napade! Zahtevaj svoj zakon — delavski red, kateri pa mora biti sestavljen s sodelovanjem delavskih organizacij.

Pred volitvami v bolniško blagajno.

Po petih letih brezpravja se je ministristvo odločilo razpisati volitve v upravni odbor bolniške blagajne, katero so ves ta čas izrabljali potom svojih eksponentov in to izrabljanje smo železničarji bridko občutili ne samo na naših žepih, ampak tudi na našem zdravju.

Edino, kar nudi bolniška blagajna sedaj železničarjem, je še zobozdravniška pomoč, a predno jo dobiš, moraš tekati od Poncija do Pilata, od šefa do zdravnika, in celo v Ljubljano do šef-zdravnika.

Tekom petih let se uprava bolniške blagajne ni mogla sprijazniti z mislijo, da bi ukrenila kaj potrebnega za zboljšanje zdravstvenega položaja železničarjev. Ni imela časa ogledati si kasarn v Karlovcu in drugod, šef-zdravnik nima časa potruditi se v kurilnico Ljubljana, kjer ima delavstvo osem ur naporno delati celo poleti v najhujšem dimu, pozimi, ko pa so vsa vrata zaprta, pa itak komaj vzdrži. Ventilacija je skrajno pomanjkljiva. Pozimi mora delavec, ki dela pri vročem stroju, hoditi na potrebo na mraz, stra-

nišča so v takem stanju, da ni za govoriti. — Zdravnikom primanjkuje najpotrebnejših instrumentov.

Šef-zdravnik ne vidi, kako se tuberkuloza rapidno širi zlasti v delavskih rodbinah.

Ne vidi, ali morda ne sme videti. Lahko bi naštevali vse pomanjkljivosti, a bi s tem napolnili cel list. Vsem je dobro znano, kako ordinirajo zdravniki, ki so naravnost sramotno plačani in imajo poleg tega za oskrbovati na sto in sto uslužbencev ter bi morali delati cele dneve, ne pa samo po eno uro. Zdravila so omejena, specialistov ni, boleznino dobiš le v izmeri 70% ustavljenih prejemkov itd.

Ni tu krivda zdravnikov, kriv je tu centralni odbor bolniške blagajne v Beogradu in sokrivdo nosi tu v Ljubljani od direkcije imenovani upravni odbor, v katerem bi morali sedeti vi, zastopniki delavstva, ne pa eksponenti direkcije.

V mesecu septembru boste prvič odločali o tem, ali naj bo upravni odbor bolniške blagajne v rokah vaših zaupnikov, to je v rokah mož, ki ste si jih izbrali sami, ki niso korum-

pirani in bodo delali le za vaš dobrobit, ali pa naj bo zopet upravni odbor v rokah ljudi, ki so eksponenti uprave, da, celo ljudi, ki sede sedaj že v tem od direkcije imenovanem upravnem odboru.

Ker se razne kategorijske organizacije z Zvezo jugoslovanskih železničarjev na čelu zavedajo, da bodo razredno zavedni železničarji nastopali v tem boju enotno, si hočejo na vsak način podaljšati to svoje gospodarstvo pri bolniški blagajni in so naredili volilni kompromis, v katerem se nahaja v tesnem objemu poleg radikala samostojen demokrat, narodni socialist in klerikalec, samo da bi dobili bolniško blagajno v svoje roke.

Na vas, razredno zavedni železničarji, bo leželo, da preprečite to nakano s tem, da se boste udeležili volitev prav vsi in izvolili v upravne odbore može, ki jim zaupate in za katere veste, da bodo delali z vsemi močmi za to, da se korupcija odpravi in da bo bolniška blagajna za uslužbence in delavce res faktor, na katerega bodo smeli v slučaju bolni računati in ki jim bo nudil vso potrebno pomoč.

Kako veliko važnost imajo te volitve, bomo razložili v prihodnji številki. Za danes vas le pozivamo, da se ne daste begati raznim ljudem, ki bodo agitirali za »kompromisno listo raznih kategorijskih organizacij«. Intervenirali smo, da se volitve prelože na delovni dan in takoj, ko dobimo odgovor, bomo izdali letak, v katerem bodo natančna navodila za volitve in bo poleg tudi lista vaših kandidatov, ki ste si jih sami izbrali na sestankih po vseh podružnicah.

Potrudite se vsi, da bo zmagala razredna zavednost nad kompromisarstvom in nad različnimi enotne fronte železničarjev.

Skupna akcija vseh železničarskih organizacij.

Pravijo, da v tretjič rado gre. Nismo še popolnoma pozabili stavke iz leta 1920, ko so se začele pripravljati razne skupne akcije, še nam je dobro v spominu akcijski odbor iz leta 1923 in možate besede voditeljev raznih organizacij, ki so se ustili na sejah, na 3. avgusta 1923, na dan obustave dela, pa so vseh 24 ur delali kot bi se šlo za stavo.

In zopet smo prejeli poziv začetkom avgusta 1924 za skupno akcijo — to pot ne za bojno akcijo, marveč za akcijo prošenj. Z ozirom na naše zadržanje v preteklosti smo šli lahko s čisto vestjo na delo, da smo še enkrat sedli skupaj za mizo z istimi gospodi, ki so lansko leto svečano zatrdjevali svojo solidarnost, da so lahko potem svojo besedo prelomili. — Imeli smo sestavljene svoje zahteve, od katerih ne moremo popustiti nobene, in katere bo odobral celokupni železničarski proletariat. Poudariti pa moramo zopet v naprej, da so kljub temu, da je šlo za skupno akcijo, hodili še posebej okoli ministra i »Prometna zveza« i društvo pisarniških slug; tudi Dežman se je preko skupne akcije potru-

dil v Beograd, da prinese svojim ljudem zopet nekoliko »obljub«. Za izpeljavo »skupne akcije« sta se osnovala dva odseka: eden za delavce, drugi za nastavljenice.

Koncem članka priobčimo izvleček in spomenice, ki naj predstavlja zahteve delavcev, v prihodnji številki pa priobčimo zahteve odseka nastavljenic.

Pripomnimo, da zahteve za delavce niso nikake zahteve za izboljšanje gmojnega položaja, ampak so le pohlevne prošnje, naj nam da vlada vsaj to, kar je po zakonu in predpisih dolžna dati.

Vsi naši predlogi (kot uzakonitev delavskega reda, podelitev obleke vsem delavcem itd.), ki bi pomenili za delavstvo korak naprej, so naleteli na gluha ušesa in so bili odbiti z motivacijo, da se ne semjo staviti take zahteve, ki bi spravile ministra in vlado morebiti v zadrego.

Zopet smo imeli priliko spoznati te razne železničarske organizacije, ki jim je zadnje dobrobit železničarjev, ki jim je dosti več dobrobit teh »revnih« kapitalistov in njihovih ministrov, da se jih z zahtevami ne spravi v »zadrego«. Ker smo bili razočarani vsled te skupne akcije, smo uvedli takoj še posebno akcijo in bomo ukrenili potrebno, da bo našel čas delavstvo pripravljeno, da bo takrat neomajno zahtevalo to, kar mu gre. — Vse razne kategorijske organizacije z »Zvezo« in »Prometno zvezo« so sedaj ponovno pokazale, da je njihov namen le uspraviti železničarstvo z obljubami, da bo nepripravljeno moralo sprejeti vse udarce kapitalizma. Varate se, vi quasivoditelji! Se je tu razredna organizacija, ki vam bo prekrizala vaše račune in zbrala okoli svojega prapora sedaj raztreseni proletariati in ga vodila naprej do zmage. Še je čas, železničarji, da izpregledate in se strnete v močno razredno organizacijo, ki vas bo povedla do zmage.

Prošnje, ki jih je stavil skupni akcijski odbor na g. ministra za izboljšanje položaja delavcev, so sledeče:

1. Prevedba vseh delavcev na urne plače in izplačilo razlik za nazaj.
2. Nastavitev dotičnih, ki vrše službo na sistemiziranih mestih.
3. Izplačilo 20 % dodatka delavcem, ki vrše službo nastavljenecv eksekutivne stroke.
4. Nastavitev delavcev v smislu nove službene pragmatike.
5. Stalna zaposlitev vseh progovnih delavcev.
6. Izplačilo 100% hranarine za čas bolezni.
7. Uvedba delavskih zaupnikov.
8. Provizijski fond se ne sme odpraviti.
9. Delavcem, ki so imeli dosedaj pravico do službene obleke, naj se ista podeli.
10. Uslužbenci lokalnih železnic naj se prevedejo.
11. Povišanje in regulacija pokojnin, provizij in miloščin.
12. Povrnitev odvzetih vozniških ugodnosti.
13. Razpis volitev v bolniško blagajno na delovni dan.
14. Ukinitve čiščenja lokomotiv po kurjačih.
15. Ukinitve odredbe glede plačevanja takse Din 20.— za kazenske odloke.
16. Plačilo državnih in od direktorije določenih cerkvenih praznikov.
17. Odprava ocene za delavce.
18. Podelitev kuriva po starih predpisih.
19. Revizija prevedbe delavcev.

Pripominjamo, da prošnje k št. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9 so zakonito že dovoljene in jih je le ministrstvo in direktorija zavlačevala in ni hotela izvesti. Zahteve k št. 13, 14, 15, 16 in 17 so bile sprejete na našo zahtevo, dočim najvažnejše naše zahteve, kot smo uvodoma omenili, sploh niso bile upoštevane in se je sklenilo, naj se jih da v spomenico »B«, za katere rešitev »ima vremena«.

Delavstvo pa zahteva, da se še tekom meseca septembra 1924 u z a k o n i enkrat po 5 letih delavski red, ki naj mu zagaranira vse pravice, ki delavstvu pripadajo, delavstvo zahteva službeno obleko za vse delavce, ker so je vsi potrebni.

Pritožbe proti prevedbi.

Kdor misli, da je bil nepravilno preveden in se namerava pritožiti na državni svet v Beograd ter pritožbe ne zna pravilno formulirati, ker nima na razpolago zakona o državnem prometnem oseboju, oziroma dvomi, ako je upravičen, da se pritoži, naj pošlje na spodnji naslov naslednje podatke, nakar mu bomo v slučaju, da je upravičen, da se pritoži, takoj izdelali pritožbo v dveh izvodih in mu jo dostavili pravočasno na njegov naslov, da jo bo lahko rekomandirano s povratnim receptisom odposlal na državni svet v Beograd. Dotični, ki so podatke že oddali (zlasti ljubljanski železničarji), dobe izdelane pritožbe do 30. t. m.

Kdor pa podatkov še ni oddal, a se namerava pritožiti, naj jih pošlje čimprej, a najkasneje do 30. t. m., da se ne bo zadnje dneve nakopičilo preveč dela.

Podatki, ki so nam potrebni, so:

1. ime, priimek, prejšnji čin;
2. dan in leto rojstva,
3. podatki o odslužitvi vojaškega roka;
4. dan in leto nastopa službe;
5. točni podatki o službovanju in napredovanju;
6. podatki o položenih strokovnih izpitih;
7. šolska izobrazba (natančno navesti);
8. Podatki o eventualni prejšnji službi (pri železnici, pošti itd.);
9. primeri, ako so bili njegovi kolegi v enaki službi in z enako izobrazbo bolje prevedeni;
10. podatki, kam je bil posameznik preveden (kategorija, skupina in stopnja);
11. event. odgovor od direktorije na predstavitko proti prevedbi, ako jo je kdo vložil na direktorijo;
12. eventualni odloki glede vštetja let ter podatki, od kdaj se šteje članstvo pri provizijskem oziroma penzijskem zavodu;
13. navedba dneva, kdaj ste prejeli rešenje in številko odloka ministrstva, ki jo nosi rešenje.

Da je bila prevedba skrajno pomanjkljiva in nepravilna, je razvidno iz tega, da smo v času od 8. do 20. t. m. izdelali 116 pritožb proti nepravilni prevedbi za železničarje iz Ljubljane in deloma s proge, velikemu številu pa smo dali navodila, kako naj pritožbe izdelajo v posameznih slučajih.

Formularjev za pritožbe nismo izdali, ker je utemeljitev skoro v vsakem slučaju različna ter je rešitev odvisna v največji meri od pravilne utemeljitve.

Uredništvo in upravništvo »Organizirani železničar«, Ljubljana, Za Bežigradom, I. mestna stanovanjska hiša.

Zaposlitev železničarjev - tujerodcev.

Lansko leto in deloma letos je izvedla direktorija Ljubljana akcijo, v kateri je odpovedala službo vsem tujim državljanom, tako delavcem, kakor tudi nastavljenicem. Ker je šlo pri večini za res izvrstne strokovnjake, ki so vse svoje najboljše moči žrtvovali upravi tekom 20, 30 in celo več let, jih je uprava večino sprejela nazaj kot pogodbeno delavce in kot honorarjane. Do junija meseca letos je zaračunavala vse te pogodbeno delavce z istimi plačami, kot so jih imeli preje, kar je bilo tudi pravilno, saj so vršili ista dela kot preje. Koncem julija in začetkom avgusta pa so do-

bili ti delavci obvestilo, da jim pristojna le pogodbeno plača po Din 18.— do 20.— dnevno, ker prejema provizijo, in da morajo plačati preveč prejete (?) mezde za 6 do 7 mesecev nazaj, kar znese pri posameznih 6000 do 8000 dinarjev. Pač pa jim je uprava milostno dovolila, da smejo to vrniti v 15 obrokih. Delavec! Po 25 letih naporenega dela, ko si se ves izmožgal, je vredno tvoje delo 2000 kron na mesec. Rad bi prosil za državljanstvo, pa ne moreš, ker parlament tekom pet let ni imel časa sprejeti tozadevni zakon. Ker je bil razglašen sedaj pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev, se bo direktorija gotovo poslužila ugodnosti tega pravilnika ter zaprosila ministrstvo notranjih zadev, da sme te delavce zaposlovati in jih bo zopet reaktivirala ter s tem popravila kruto krivico, ki je te reževe zadela. — (Opomba urednika:) Tozadevno bomo poslali vlogo za vse prizadete na ministrstvo saobračaja.

Der Kampf um die Einheit.

In letzten Jahren machte sich in Jugoslawien eine Bewegung zugunsten des Austrittes aus den Gewerkschaften und zugunsten der Bildung von sogenannten Kategorieorganisationen geltend.

Wie sehr psychologisch derartige Stimmungen verständlich sind, so müssen wir sie doch auf das allerentschiedenste bekämpfen und nach wie vor auf der Plattform des Kampfes um die Einheit verharren. Die Parole der Spaltung der Gewerkschaften muß kategorisch zurückgewiesen werden und zwar deswegen, weil ein einheitlicher Kampf für die Ausbesserung unserer materiellen Lage durch eine Spaltung der Gewerkschaftsbewegung äußerst erschwert wird. Der Kampf um die Einheit bedeutet auch einen Kampf für die Rückkehr der Ausgetretenen in die Verbände und wir müssen einen erbitterten Kampf um die Wiedervereinigung der auseinandergerissenen Teile führen. Die Einheit kann wieder hergestellt werden durch einen langwierigen, unter den Massen zu führenden Kampf gegen die Spaltungspolitik der Reformisten und Gründer von Kategorieorganisationen und später durch Einberufung eines Gewerkschaftskongresses, auf dem sämtliche klassenbewußte Gewerkschaften auf der Grundlage der Proportionalität vertreten sein sollten.

Die Organisierung der Unorganisierten.

Sehr häufig reagieren gerade oppositionelle Elemente auf den Verrat der Gewerkschaftsbürokratie mit dem Austritt aus den Gewerkschaften, was gerade jetzt bei uns der Fall bei vielen Kategorieorganisationen ist.

Auf diese Weise tritt in die Arbeiterbewegung eine neue Kategorie von Leuten auf, die einige Zeit der Organisation angehören und sie dann verlassen. Daneben gibt es aber noch viele Tausende von Eisenbahnern, die nie einer Organisation angehört haben. Hieraus resultiert die Notwendigkeit, einen entschiedenen Kampf für die Organisierung der Unorganisierten zu führen. Der natürliche Sammelpunkt sind die Gewerkschaften und deshalb müssen wir unablässig daran arbeiten, immer neue Arbeiterschichten zu den Gewerkschaften heranzuziehen. Jedoch ist die Heranziehung breiter unorganisierten Massen zu einer klassenbewußten Betätigung nur bei einer geschickten Anwendung der Taktik der Einheitsfront und der Organisierung von Vertrauensmännern möglich. Um den Vertrauensmann sammeln sich in den Betrieben alle organisierten und unorganisierten Arbeiter. Die

Kapitalisten wissen das gut und bekämpfen überall die Institution der Vertrauensmänner und auch bei uns in Jugoslavien ist bis heute das Arbeiterschutzgesetz noch nicht durchgeführt. Bei uns, wo die Gewerkschaftsbewegung noch nicht durchgeführt ist, ist

die Schaffung und Organisierung der Institution der Vertrauensmänner von großer Bedeutung und darum müssen wir mit allen Kräften die Bildung der Vertrauensmännerinstitution forcieren und auf diese Weise zur Organisierung von Unorganisierten übergehen.

Izveček iz važnejših okrožnic za železničarje.

1. Potovanje v inozemstvo.

Vsak železničar, ki hoče potovati v inozemstvo, mora vložiti na generalno direkcijo Beograd utemeljeno prošnjo za dovoljenje, da sme potovati v inozemstvo, katero mora kolkovati s kolkom 5 Din. Ker je treba čakati na rešitev 14 dni do celo dva meseca, vložite pravočasno prošnje.

Mi smo tozadevno sicer protestirali pri generalni direkciji Beograd, a do danes še nismo dobili rešitve. Ker se smatramo za enakopravne državljane kraljevine SHS, smo mnenja, da zadostuje tudi za nas dovoljenje policije. Ne vemo tudi, kako pridemo ravno državni uslužbenci do tega, da moramo plačevati kar dvojne takse. Upamo, da bo novo ministrstvo to naredbo razveljavilo.

2. Prošnje za proste vozovnice.

Kadar prosite za brezplačno karto, morate točno navesti naslednje podatke:

1. čin po novem zakonu (kategorija in skupina);
2. vzrok potovanja, in v slučaju, da prosite za brzovlak, tehtno utemeljitev;
3. v slučaju potovanja v inozemstvu je navesti, ako imate dovoljenje za potovanje;
4. v slučaju, da še nimate legitimacije, morate navesti številko identitetnega lista.

Vse prošnje za vozne olajšave oddajajte potom svojega načelnika, ker direkcija ne bo več sprejemala prošenj, ako jih kdo prinese osebno na direkcijo.

3. Vlaganje pritožb proti nepravilni prevedbi na državni svet.

Po členu 198. zakona o državnem prometnem osebju ima vsak prevedeni uslužbenec,

kateri meni, da je bil nepravilno preveden, pravo, pritožiti se na državni svet v roku 30 dni od dneva, ko je prejel rešenje.

Pritožbe morajo biti dobro utemeljene ter se mora priložiti rešenje. Pritožbe so kolka proste in se vlagajo **rekomandirano s povratnim receptisom** direktno na »državni svet v Beogradu«.

Ker se bo moralo za vsako od državnega sveta zavrnjeno in neugodno rešeno pritožbo plačati Din 100.—, bodite pri sestavi pritožb previdni. Opozarjamo na članek »Pritožbe proti prevedbi« v tej številki.

4. Zdravljenje zob rodbinskim članom.

Ker marsikdo ne ve, v katerem slučaju mora železničar sam plačati 50% stroškov za zdravljenje zob za rodbinske člane (ženo, otroke itd.), navajamo v sledečem tozadevno odločbo:

- A. Za pregled zoba in ordinacije, za izruvanje zoba z injekcijo, za zdravljenje zobnega mesa in umoritev živca,
- za odstranitev zobnega kamena,
- za zdravljenje zobne korenine in ust v obče ter s tem združene operacije,
- za plombiranje zob s srebrnim ali bakrenim emajlom nosi vse stroške bolniška blagajna tudi za rodbinske člane.
- B. Za proteze od kavčuka, za nameščanje umetnih zob,
- za krone za zobe ter za popravila kron in protez pa plača bolniška blagajna za rodbinske člane le 50% stroškov, dočim mora drugo polovico plačati uslužbenec.

Internacionalni pregled.

Da se kapitalizem bori za svoj obstoj po vsem svetu in išče zato zaveznikov med izdajalci v delavskih vrstah, katere mastno plačuje, samo da razbijajo delavski pokret, je jasno vsem. Prepričani smo pa tudi, da v tistem momentu, ko se bo svetovni proletarijat otresel teh izdajic in se preko njih ujedini, bo stopil internacionalni boj delavstva s kapitalizmom v zadnjo fazo, kjer bo kapitalist podlegel. V vseh stvarkah in akcijah po celem svetu stoje državne oblasti pristransko na strani kapitalizma ter polnijo ječe z žrtvami iz delavskih vrst, da celo z orožjem posegajo v delavski boj in se ne obnavljajo dosti prelivati proletarsko kri. Kapitalistični razred je enoten in močan in upravičena je naša zahteva: državne oblasti, roke proč od tega boja, razreden boj med kapitalizmom in proletariatom naj izvojujeta ta dva sama.

Da tudi drugod ni položaj delavstva dosti boljši, kot pri nas, razvidite iz naslednjega pregleda:

Ljubljana. Tu so še vedno zaprti sodrugi od »Splošne železničarske organizacije« in drugih organizacij. Dolže jih komunistične propagande, dokazov pa ni. Tudi strokovne organizacije imajo še na vratih svojih lokalov policijske pečate. Dasi je že nova vlada in nov župan, še niso odstranjeni. To pa zato, ker ni razločka med meščanskimi vladami za proletarijat.

»Delavski dom« je sicer odprt, ali za-

druga še ne sme poslovati. Tako se deli pravica »pod zakonom enakim« državljanom.

Jesenice. Kranjska industrijska družba, ki je kartel z avstrijsko Montangesellschaft in češko »Skodawerke« (torej internacionalna organizacija), je odputila nad 100 delavcev, češ, da ni dela. Ker pa so odpuščeni po veliki večini zaupniki, se razume, zakaj so jih odpuščili. Neomejeno gospodarstvo nad delavcem hoče internacionalno organizirano kapitalistično podjetje.

Češkoslovaška. Generalni štrajk je na vidiku. Povzročili so ga strelji žandarmerije na delavstvo v Svaljavi v Podkarpatski Rusiji, ki spada pod Češkoslovaško, ker je bil neki shod prepovedan, ljudstvo z dežele pa za to ni znalo in se je zbralo na označenem mestu. Žandarmerija pa je streljala v maso in ubila dva delavca, enega pa prebodla z bajonetom. V protest se proglašila na 14. avgusta t. l. generalni štrajk.

Razpust rudarske strokovne organizacije v Hardlovi na Slovaškem se je proglašil z ukazom ministrstva za Slovaško. Razpuščena je na podlagi odredbe ogrskega ministra za notranje posle. (Čudno, v narodni državi, pa moč madžarskega zakona!) Vse premoženje organizacije je zaplenjeno.

Poljska. Že dalje časa poizkušajo zgornješlezijski industrijski baroni, kako bi uničili osemurni delavnik in odvzeli delavstvu pravice, ki jih še ima. Ti premogovni baroni, ki

so s pomočjo poljske vlade delali blesteče kupčije in so v času, ko so premogovniki Dombrowe in Krakova prodajali premog za 80.000 poljskih mark za tona, svoj premog iz Gornje Šlezije prodajali za 303.000 poljskih mark tona, imajo še vedno premalo profita in jim je osemurni delavnik trn v peti. Vlada pa jim pomaga.

Romunska. V Banatu, najbolj industrijskem kraju Romunije, se bje sedaj boj za mezde. Pred kratkim so kolektivne pogodbe ugasnile. Kapitalisti pripravljajo, združeni v Zvezi industrijcev, pritisk na znižanje mezd, ter lažejo javnosti, da je draginja med tem časom narasla za 29%, med tem ko je delavstvo dobilo zvišanje plač nad 50%. Resnica pa je, da je draginja narasla na 51,6%, povišanje mezd pa samo na 25 do 35%. Delavstvo pa zahteva potom svojih organizacij priznanje zaupnikov, uredbo letnih dopustov, enake mezde delavk z delavci, 20% povišanje mezd ter 15% zvišanje mezd za delavke in končno odpravo čezurnega dela, da se zmanjša brezposelnost. Delodajalci so te zahteve odklonili. Nato so prvi stopili v stavko tekstilni delavci temešvarske volnene industrije, okrog 2000 po številu. Sledili so jim drugi obrati, tako da danes stavka 15 obratov raznih strok s 7000 delavci. Vse pa kaže, da izbruhne splošna stavka v Banatu. Da jih vlada ustraši, je koncentrirala v Temešvar močne oddelke vojaštva.

Dopisi.

Rakek. Tudi pri nas smo se po daljšem vsiljenem nam odmoru podali zopet na delo. Teror, ki je vladal pri nas in ki deloma še vlada, je bil grozen. Železničarjem se ni zgradilo samo s premestitvami in odpustom iz službe, ampak tudi z batinami in celo z orožjem. Bili smo popolnoma brezpravni. Upamo, da bo nova vlada tudi v tem gnezdu napravila red. Zavedni železničarji z Rakeka pa bomo šli s podvojeno silo na delo, da popravimo, kar smo vsled pritiska in groženj zamudili.

Grobčno. Preteklo nedeljo smo se po daljšem času zopet zbrali železničarji skupaj na razgovor, da sklenemo, kaj naj storimo, da bomo dosegli za enkrat vsaj to, kar nam zakon nudi in šli nato naprej na delo za zboljšanje našega gmotnega položaja. — Obsodili smo ZJŽ kot neiskreno boriteljico za naše interese, ki se je s svojim brezdeljem izkazala zlasti za časa prejšnjega ministra, ko je imela povsod na stečaj odprta vrata, a ni dosegla za nas nič. Še danes smo skoro vsi delavci še neprevedeni. Obsodili smo tudi cepljenje železničarjev na razne kategorijske organizacije in smo prišli do zaključka, da je edina rešitev za nas: enoten nastop v zavedni železničarski strokovni organizaciji.

Kolodvorske restavracije. Gospod direktor Borko dela inspekcijska potovanja po progi in ga prosimo, naj se ob tej priliki malo zanima tudi za kolodvorske restavracije in za cene v teh restavracijah. Dosti železničarjev nas je navezanih v službi na hrano v teh restavracijah, a cene so zadnji čas zlasti v Zidanem mostu tako horedne, da dobimo v vsaki privatni gostilni hrano dosti ceneje kot pa v teh restavracijah. Privatno stane pečenka 10 do 15 Din, v restavraciji Ljubljana pa 18 Din, v Zidanem mostu do 25 Din. Gospodje restavraterji gotovo hočejo prinesiti notri one ugodnosti, ki jih jim je sedaj odvzela državna uprava. Preje so se vozili okoli s prostimi voznicami prvega in drugega razreda, tudi z brzovlaki in celo s salonskimi vozovi v spremstvu višjih gospodov od direkcije. Znan je nam še slučaj s preprogami, ki so se našle v salonskem vozu po prihodu iz Avstrije, in govore, da se je takrat vozil zraven neki restavrater. Ker nima sedaj novi direktor nikakih obveznosti napram restavraterjem, bo gotovo razpisal že enkrat licitacijo za oddajo

teh kolodvorskih restavracij in bo gotovo dobil za vsako več kot po 100 kron najemnine mesečno, kakor jo dobiva sedaj. Enako si bo tudi lahko izgovoril gotovo kontrolo glede cen vsaj za železničarje, da ne bomo kljub popustu morali jedila dražje plačevati kot zunanaj. — Eden za več prizadetih.

Za kaj imamo na železnici kasarne? Gotovo wartet dort auf ihn eine große Arbeit, kadar jih zadene odpočitek izven domače postaje. Namenjene so v prvi vrsti za strojno in vlakospremno osebje, da se po naporni službi vsaj po par ur odpočije, da zamore drugi dan zopet vršiti službo, ko se vrača v službi v domačo postajo. Da pa temu ni tako, sporočam doživljaj, ki se mi je pripetil v kurilnici Ljubljana. Pripeljal sem se nekoliko zamujen iz Maribora pozno ponoči ter se podal potem v kasarno, da bi se umil in šel par ur spat. Na moje veliko začudenje mi odkáže čuvaj neko postelj, ki sploh ni več postelj, ker je vsa razbita in polomljena, ter pravi, da so drugače sploh vse postelje zasedene. Informiral sem se na tabli, katere partije spijo, pa sem videl, da bi morala biti vsaj ena tretjina postelj še praznih. Pojasnil mi je nato čuvaj, da spe v tej in tej sobi gospodje, ki so prišli od generalne direkcije in od ministrstva. Moje začudenje pa je bilo zjutraj še večje, ko sem videl, kako so prišle iz sob kar tri dame v spremstvu nekega gospoda. Ko je videl čuvaj moje začudenje, mi je hitel razlagati, da je to inspektor iz Beograda Lazarević, ki stanuje že pol leta v kasarni in ima seboj svojo ženo, ki pa je pripeljala pred 14 dnevi še svoji dve sestri ter spe sedaj vsi v kasarni. Po mojem mnenju kasarna ni hotel za prenočevanje raznih tujcev in g. inspektor gotovo dobi toliko dijete, da bi plačal privatno stanovanje za svoje sorodnike in ne delal napote bednim železničarjem. — Opomba uredn. Upamo, da bo novi direktor tu napravil red ter zahteval od omenjenega gospoda za oni dve sorodnici primerno plačilo za stanovanje, ker vedno toži uprava, da ji primanjkuje denarja. — Strojvodja.

Aus Maribor. In der vergangenen Woche ereigneten sich bei uns viele Neuigkeiten. In erster Linie besah der neue Verkehrsminister Herr Sušnik in Begleitung des Abgeordneten H. Žebot die Werkstätte Maribor und empfing die Deputation sämtlicher Eisenbahnerorganisationen, welcher er unter anderem auch versprach, daß auch diejenigen neuerdings aufgenommen werden, welche anlässlich der letzten Passiwe ohne irgend einen Grund, nur als scheinbare Führer der Arbeiterbewegung, entlassen wurden. — Trotz allen Versprechungen des Herrn Direktors Dr. Borko kam in das Heizhaus Maribor ein Erlaß, daß man die Löhne, die uns für den Feiertag »Vidov dan« ausgezahlt wurden, wieder abziehen muß. Wir sind der Meinung, daß sich diese Absicht des Herrn Šega nicht verwirklichen wird, zumal sich auch der Minister selbst äußerte, daß das Verlangen nach Bezahlung der Staatsfeiertage berechtigt ist. Das sämtliche Personal des Heizhauses wird sich kompakt und einig finden, seine Rechte zu schützen. — Vorige Woche fanden zwei Eisenbahnerversammlungen statt, die eine berief der »Savez« ein, auf welcher man bei mittelmäßiger Teilnahme über die Deputation in Beograd berichtete, die zweite Versammlung von der »Prometna zveza« fand am vergangenen Dienstag statt. Die Teilnahme war sehr stark, und doch war die Mehrzahl der Eisenbahner enttäuscht, da als »Kämpfer« für die Interessen des aktiven Personales der bekannte Ruheständler und Besitzer aus Oberkrain Beltram auftrat, der die Resolution vorlas, welche die Organisationen in Ljubljana verfertigt hatten und er hielt die Leute zum Narren damit, daß er die Resolution, welche bereits am Sonntag dem Verkehrsminister

Sušnik übergeben wurde, auf Wünsche der Anwesenden noch vervollständigte. Beltram hat in der Eisenbahnerbewegung seine Rolle ausgespielt und auch durch die neue Regierung wird er sich kein Vertrauen unter den Eisenbahnern erwerben. In Bezug auf die schlechte materielle Lage der Ruheständler wartet dort auf ihn eine große Arbeit, wo er sich als Ruheständler betätigen kann. — Der Abgeordnete Žebot hat in seiner Rede öfters die Sozialisten angegriffen und sie als Schuldtragende an der schlechten Lage, in welcher wir uns befinden, bloßgestellt. Es wundert uns, daß die anwesenden Sozialisten seinen Behauptungen, welche sie später als unwahr bezeichneten, nicht an Ort und Stelle widersprachen. Er forderte die Eisenbahner auf, sie sollen sich organisieren. Vorsichtig wich er aber jeder Agitation für die »Prometna zveza« aus, weil er überzeugt ist, daß die Eisenbahner auch von der »Prometna zveza« die Ausführung der Versprechungen verlangen würden in daß dies ohne Kampf ausgeschlossen ist, überzeugt ist er aber auch, daß die »Prometna zveza« mit ihren Führern für solche Aktionen nicht zu haben ist. — Darum, Eisenbahner, vereinigt euch in eine einheitliche Gewerkschaftsorganisation, denn nur eine solche kann und wird alles Nötige zwecks Ausbesserung der materiellen Lage unternehmen.

Razno.

Proglas g. ministra saobračaja. Kot Jančević in Popović je sledil tudi novi minister Sušnik stari metodi in izdal na svoje podložno ljudstvo proglas, v katerem pridnim uslužbenecem obeta vse dobro, proti drugim pa, kateri ne bi njegovih naredb točno vršili in se vsemu pokorili, bo postopal najostreje po zakonu in bodo izkusili vse neželjene posledice. — Prosimo, da se g. minister drži zakonov in naredb tudi tam, kjer so osebju v korist, in naj pusti čimprej izplačati delavstvu diferenco od 1. oktobra 1923 dalje in voliti delavske zaupnike po zakonu o zaščiti delavcev in ne bo treba potem groziti s kaznimi, ki jih zakoni predvidevajo.

Ali še vlada protekcija pri organizacijah? Prejšnja direkcija je izdala odlok, da se sme službeno odtegovati le prispevke za humanitarna društva, nikakor pa ne za strokovne organizacije. Res so začela službena mesta to odredbo izvajati za »Splošno železničarsko organizacijo« in za »Savez«, a za »Zvezo jugoslovanskih železničarjev« in »Uradniško društvo« so našli izhod takoj na direkciji ter so blagajniki dalje odtegovali na ta način, da so vstavili odtegljaj na zadnji strani izplačilnega lista oziroma pridejali izplačilnemu listu kupon organizacije. — Kako daleč je prišla ta razvada in protekcija, se vidi iz tega, da glasilo »Zveze jugoslovanskih železničarjev« v predzadnji številki javno hvali nekatere progovne mojstre, da so pridno in redno pobirali članarino pri svojih progovnih delavcih (kar je proti predpisom, ker se na ta način vpliva na podrejene v službi), dočim druge graja, češ, da so svoje dolžnosti zanemarjali, ker niso odtegovali redno članarine (ker so se strogo držali predpisov). Upamo, da bo direkcija napravila že enkrat red in tudi za ta društva ukinila službeno pobiranje članarine.

Zlata se doba železničarjem obeta. Tekom meseca smo obogateli za »društvo kurjačev« pod okriljem društva strojevodij, nadalje za »društvo skladiščnikov« in »društvo profesionistov«. — Koliko talentov — voditeljev delavskega pokreta — je bilo dosedaj zakopanih! Sedaj se dvigajo njih ponosne glave ter nadaljujejo cepljenje železničarskih vrst. Po čigavem navodilu??? »Društvo strojevodij« se obrača na »bratska« kategorijska društva, da bi stvorili skupaj unijo in s tem se polagoma uresničujejo naše besede, da ločeni ka-

tegorijski pokret bo izginil, ker boriti se more le enctna razredna organizacija, v kateri so posamezne sekcije. Vendar »društvo strojevodij« ne vodi tu hotenje, da bi zboljšali železničarski pokret, vodi jih le borba za obstanek, ker se v njih vrstah širi nezadovoljstvo. Isto je opaziti pri drugih kategorijskih organizacijah, ki si ne morejo vzdrževati svojih glasil, ampak le životarijo na škodo celokupnemu pokretu. Zanimiv je slučaj, da smo izdelali pri sedanjih pritožbah zoper nepravilno prevedbo pritožbe za člane ene kategorijske organizacije vse mi, ker so prišli k nam s to prošnjo ter s tem priznali, da sami niso delazmožni. — Kategorijske organizacije so doigrale svojo žalostno nalogo.

Naše intervencije. Tekom zadnjih 14 dni smo ponovno intervenirali glede prevedbe delavcev, izplačila difference, glede plačila državnih praznikov, za plačevanje čezurnega dela s 100%, enako glede plačevanja hranarine s 100%, nadalje glede revizije nepravilne delavske prevedbe in v več posameznih slučajih. Kakor se je direktor izjavil, bo delavska prevedba ta mesec dokončana, glede izplačila difference za nazaj pa mora odločiti Beograd. Za čas od 1. aprila 1924 dalje da je že stavljen predlog na generalno direkcijo. Čezurno delo se mora plačevati glasom začasnega pravilnika s 100%, revizija delavske prevedbe se bo začela izvajati v kurilnici Ljubljana gor. kol. in v Zidanem mostu. Vprašanje državnih praznikov vsled nasprotovanja posameznih »starejših šefov pri direkciji« še ni končno veljavno rešeno, dasi je priznal upravičenost i g. direktor i g. minister.

Železničarji, pozor!

Današnji številki prilagamo položnice in sicer vsem tistim, katerim smo poslali list na ogled. »Organizirani železničar« je edini strokovni list, ki se bo bavil z vsemi aktualnimi železničarskimi vprašanji ter zastopal težnje celokupnega železničarskega osebja tako delavskega kakor tudi nastavljenecov. Prinaša članke v slovenskem, nemškem in hrvatskem jeziku ter v vsaki številki tudi internacionalni pregled delavskega gibanja. Razvoj razrednega boja delavstva zahteva, da se podvzamejo vsi koraki za čimprejšnjo upostavitve enotne strokovne železničarske organizacije.

Železničarji! Vaša naloga je, da pripomorete z vsemi svojimi močmi za uresničenje tega cilja.

Omogočite povečanje in večkratno izhajanje edinega železničarskega razrednega glasila, organizirani s tem, da prispevate za tiskovni sklad, neorganizirani s tem, da to glasilo naročite. Naročite ga na ta način, da pošljete po priloženi čekovni položnici, na kateri označite svoj natančni naslov, naročnino, ki znaša za četrt leta Din 12.—. Ako pa nimate položnice, pa pišite navadno dopisnico na upravništvo.

Na delo za enotno razredno železničarsko organizacijo!

Uredništvo in uprava.

TISKOVNI SKLAD.

Za tiskovni sklad so prispevali v času od 10. do 20. avgusta 1924 razredno zavedni železničarji postaje in kurilnice Ljubljana Din 290.—, postaje Rakek Din 40.—, skupno Din 330.—. — Posnemajte!

Lastnik: Konzorcij »Organizirani Železničar«.

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Jernejčič.